

Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 26.06.2003, sp. zn. 26 Co 124/2003, ECLI:CZ:KSHK:2003:26.CO.124.2003.1

Číslo: 96/2007

Právní věta: Není možné, aby u téže osoby byla současně vykonávána ústavní i ochranná výchova. Byla-li nezletilému (mladistvému) prodloužena ochranná výchova na dobu po dovršení jeho osmnáctého roku (§ 85 odst. 3 tr. zák.), nelze pro totéž období vyhovět návrhu na prodloužení ústavní výchovy.

Soud: Krajský soud v Hradci Králové

Datum rozhodnutí: 26.06.2003

Spisová značka: 26 Co 124/2003

Číslo rozhodnutí: 96

Číslo sešitu: 10

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Ochranná výchova, Ústavní výchova

Předpisy: § 85 předpisu č. 140/1961Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

O k r e s n í s o u d v Trutnově rozsudkem te dne 20. 12. 2002 rozhodl, že se prodlužuje ústavní výchova tehdy nezletilého L. M. nařízená rozsudkem Okresního soudu v Rychnově nad Kněžnou ze dne 13. 11. 2000 do 30. 6. 2003.

Proti rozsudku okresního soudu podalo odvolání státní zastupitelství. Namítalo, že L. byla dříve uložena též ochranná výchova a probíhá řízení o její prodloužení. Oba druhy výchovy nelze vykonávat najednou. Za tohoto stavu měla být ústavní výchova zrušena a L. se měl podrobit pouze ochranné výchově. Státní zastupitelství navrhlo, aby odvolací soud změnil rozsudek okresního soudu a návrh na prodloužení ústavní výchovy zamítl.

Krajský soud v Hradci Králové přezkoumal rozsudek okresního soudu včetně řízení, které mu přecházelo, a to z důvodů v odvolání uvedených (§ 205 odst. 2 písm. g/ o. s. ř.) i z důvodů v odvolání neuvedených (§ 212a odst. 1 o. s. ř.), doplnil dokazování a dospěl k závěru, že odvolání je opodstatněné.

K r a j s k ý s o u d v Hradci Králové proto rozsudek soudu prvního stupně změnil.

Z odůvodnění:

Předmětem úvah odvolacího soudu při přezkumu napadeného rozhodnutí byla jediná právní otázka, a to zda může vedle sebe u téže osoby obstát ústavní i ochranná výchova, případně kterou z nich upřednostnit. Odvolací soud dospěl k následujícímu závěru:

Ústavní výchova je institutem rodinného práva a podle ustanovení § 46 odst. 1 zák. o rod. ji může soud nařídit zejména k zajištění řádné výchovy dítěte, jestliže se o dítě v tomto směru nemohou či nedokáží postarat rodiče ani nikdo jiný.

Ochranná výchova je naproti tomu institutem trestního práva a představuje tzv. ochranné opatření (§ 71 tr. zák.). Lze ji uložit při současném uložení trestu mladistvému, nebo místo trestu, pokud lze předpokládat, že jí bude dosaženo nápravy mladistvého lépe než uložním trestu.

Podle ustanovení § 14 zákona č. 109/2002 Sb. (o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů) se výchovné ústavy zřizují odděleně pro děti s nařízenou ústavní výchovou a uloženou ochrannou výchovou. Každá z těchto dvou druhů výchov má poněkud odlišný režim, jak vyplývá např. z ustanovení § 23 citovaného zákona, přičemž ochranná výchova je upravena přísněji.

Vycházeje z této právní úpravy i z povahy věci, odvolací soud dospěl k přesvědčení, že není možné, aby byla u téže osoby vykonávána zároveň ústavní i ochranná výchova. Má dále za to, že ochranná výchova, jejímž úkolem je převýchova mladistvého v řádného občana (§ 76 a 77 tr. zák.) a jíž může být nahrazen samotný trest, je opatřením silnějším a důraznějším než výchova ústavní, která naopak nemusí být nutně podmíněna delikventními sklony nezletilého. Odvolací soud se domnívá, že ochranná výchova je opatřením širším, v němž je cíl, k němuž má vést ústavní výchova, zahrnut. Ústavní výchova je tak ochrannou výchovou konzumována.

Okresní soud rozhodl o věci za situace, kdy sice byla nařízena ochranná výchova, ale kdy nebylo ještě rozhodnuto o jejím prodloužení na dobu zletilosti L. V takovém případě bylo jeho rozhodnutí správné.

Odvolací soud však doplnil dokazování a z usnesení Okresního soudu v Trutnově ze dne 3. 2. 2003 zjistil, že ochranná výchova uložená L. byla prodloužena. Odvolací soud rozhodoval tedy za jiné situace než soud okresní. Z výše uvedených důvodů rozhodnutí okresního soudu změnil a návrh na prodloužení ústavní výchovy zamítl.